

Z Á Z N A M Y
E X T A T I K O V Y

Jeden ze zápisníků
filosofa L. K.

Practica. 14. října 25.

Konečně třeba se vzchopit! V souhlasu s B. Pr.! Vše znamená u mne něco zcela jiného než kde jinde, - ale B. Pr. - to je to! nejde, jak by měla. ZÍTŘEK A POZEJTŘEK /15, 16 - Hevel/ MUSÍ se stát historickým. Alk. - první - ale Činnost, prvá, radostná, chytrá, - stejně vnitřní jako vnější, - sebepřemáhání - odvaha - vůle k trpění - skoky atd. musí to - /tato dvě slova přeškrtnuta/ druhé... Musí překonat překážky - velké ovšem - ale, jako vždy, illusivní. Dnes ještě poshovění, - k vůli spaní Ale zítra už z velké, pozitíří z největší části neúprosnosti. Osobní, nížeji praktické.

9. I. 25. Psát chytře - činit, rozumně, nové věci - být versus se ipsissimum co nejrozumněji co nej-přesnějším, - dbát zdraví obojího druhu.

Být pomalý; bezstarostný

Zítřka: 1./ O škole 2./ Myslet vůbec de scribendis /co nejchytřeji, z gruntu. 3./ Energie v nutných pracích 4 Myslet i jednat - o tom, co vůbec činit ke zlepšení hmotné situace 5. Zření k An. Val. 6./ Myslet o mém cíli vůbec atd. 7. Pítí omezit co nejvíc -

A dnes už si jen hrát; zítřka práce! - a dále, dále - ale hravá, rozumná práce -

10./I. Co dělat nyní? 8 bodů,
/uspokojení docíleno ke 2. hodině před
Pozemk. úřadem./ L S - celý system -
vládnout; pod tím dříve nižší 2./ Ško-
la 3. Myslit o jiných nejaptnějších
thematech. 4./ Důležité praktické
/peníze/ zas s větší energií /nečitel-
ná zkratka/ hl. vyhledávat - používat
každé příležitosti - jednat; a umění
se líbit a imponovat./ 5. Stálá ener-
gie v každochvilkovém - práce i
"Treiben - přemáhání lenosti 6./ An.
Val. 7/ Alk. - co nejméně - větší
přísnost než kdy dříve. A pak vyšší:
8./: Shrnuť v jedno zabývat se pos-
tupně, intensivně, koncentrovaně
jedním po druhém!

Nejbližší proposita /4 a tři čtvrtě
hod./ 1./ Škola 2. Používat příleži-
tostí - a Menschen-Umgang...

28. I. Které články do nové knihy?
I. Vše, co v Tribuně a Č.S. II. 1. Ru-
kopisy v Trib.- neuveřejněné 2./ Tha-
nata 3/ Israel 4./ 2 články Křížovi
5. Bláha 6. Aischylos 7. Různé malič-
kosti, - rychle spořádatelné 8. Článek
o Sokolstvu 9./ Snad něco z dopisů
10. Vše možné. - Věnovat se tomu
silně. Opozdí se to. Junction mezi tím
a vydáním S.j.v. - Hlavní práce teď.
Peníze nutny; proto S.j.v. - nejdříve.
Energie ve vyjednávání. Nepití!...

Činnost, činnost! Toť teď parole! -

Článek o českém národu. Vůbec!

Lapidárně! - Visíme dohromady jen ved-
lejšími, elementárními okolnostmi,
- ne myšlenkou. Vzhledem k tomu naše
existence nutně jen prostřední, jen
vytloukání se. /Mluvit o realismu atd.
- útok na celou dnešní českou věc -
vytýčít S. Čecha proti tomu - vynadat
modernismu. Filosofické hledisko při
tom: modern und schlecht. - Všude se
narází - vytištěno to může být! Snít
o tom příští dny!'

2./3. Dnes polo - zítra plná
přísná praxis! Ale závazně. Bez při-
nucení! Konečně jednou! Největší
energie. Dnes příprava - na celé čáře!
Zítra Dies Martis. Rázem vstát, krátký
pohyb - snění atd. - pak neúprosná
činnost. Alk. - hlavní! Nenechat jej
zcela, ale silně omezit! A i příští
dny! A dále! A bez trpění to nejde!

Co blíže? Myslit zítra co nejvíce
o českém problému. Číst P. - myslet
o něm. Co nejvíce drobných prací.
Navštívit večer Kod.; rozvrh nové
knihy. Myslet mnoho o energii. V alk.
velké sebepřem. - trpění i. V jednot-
livostech co největší rozhodovací
energie! sebepřemáhající /460 K zůs-
tat/! Vůbec: činnost víc než snění. -
Napětí vůle - stále! To čemu jsem
/slovo "říkal" škrtnuto/ dal parole
"Energie"! Boží Pr. do pozadí, t.j.
stálé napětí budiž teď její hlavní
projev! Teď - nebo nikdy - Hauptsch-
lacht! Podmínky příznivé, - záleží

jen na mně! Stav subjektivní špatný,
alk. straší děsně, - ale - právě
proto - přes to! A všechna přání ať
zmlknou před zákonem! Nemusí to trvat
věčně, - poměry se změní! Rozhodnuto!

9./3. 1./ Alk. 2./ Jakékoli
drobné práce 3./ Myslit zatím co
nejvíce o Tr. 4. Co nejvíce sebepře-
máhání, - myslit o tom a jednat -
nejpřísněji, nejnezvykleji důsledně!
Silná, rozhodná rozhodování v prak-
tickém!

10./3. Dosti velké úspěchy.
Ale alk. vládne silně. Důležité:
co nejstálější cvik v 1/ sebepřemá-
hání 2/ Rozhodování se 3./ Neúpros-
ného dosahování 4. Stálosti 5. Sta-
tečnosti 6. Účelností, rozumností
7. Napětí vůle vůbec.

16./3. Od 8. silné úsilí - je to těžké, - od zítřka, úterý ta nejsilnější opatrná, a přece opatrností často opovrhující disciplína - na celé čáře - především alk!.

ÚTERÝ. 17./III.

Nejdůležitější teď. 1./ Vydání nové knihy, 2. vyd S. j v a n.

3. Hannibal.

Hlavně první: co tam dát? 1. Trib. 2. Čes. Slovo /Žiž./ 3. To co mně K vrátil - v tom i Than. 4. Izrael 5. Konfesse 6. Aforismy /do Tr. dané/ 7 Sokol 8. Snad z dopisů 9. Snad Rozvoj - 10. Friedrich. 11./ Snad ona novella /ztracená/ o Egonovi /?/ 12 O jídle 13. Rychle sebrané aforismy 14. 2 články o Češích 15. Různé ještě, nač nepřicházím 16. Něco nového, ještě na kvap sebraného /aforisticky - snad Fiedler teď.../

21./3. Jaro. Obrat! Uděláno
velmi mnoho - vzhledem k okolnostem.
Nálada večer - následkem Vůle -
skoro sluneční - ZÍTRA přitužit.
Dnes Josefská oslava - zkazilo to
trochu mé proposice. Jinak - ze
všeho něco uděláno - sto malých
vítězství NOVÁ KNIHA: Projít manu-
skripty - co kde - beze všeho, jako
aforismy. - Dále: dopisy - snad
také - ale nerad. Tenor: Žurnalis-
tica philosophica - Udělat sensaci
k tomu... A co všechno z románů.
Sokol - Prohlížet - Aktivita -
Hlouběji - ve střizlivém, aktivním
stavu.

- Fritz: první část rychle oddě-
lat! Bomba za bombou - nejen histo-
rica, - i personalia a psychologicala!
To nejlapidárnější, co bylo napsáno,
- to - ideál!

24. Co do knihy? 1/ Něco z dopisů? 2/ Něco z románů? /Fiedler/
3./ Bude-li čas, revise rukopisů,
- a rychle to vhodné, - třeba ve
formě hodně aforistické. Vše by šlo,
- "bez" alkoholu a s dobrým počasím.

25./3. Seznam /definit/: I Trib.
II Čes Sl. III Snad Pr. L. IV Snad
Zahr. Epik. V. Snad Rozvoj /Po smrti/.
- To vše uveřejněno.

Neuveřejněné: I Trib: Cerem při
jídle. - To, co mně K vrátil /i Tha-
nata/. - Sentence. - Israel. II Bláha
III Nové sentence IV Z dopisů /Dost/
V Z románů /Toto oboje - /nečitelné
slovo/ Fiedl./ /Jinak o tomto třeba
mnoho myslit, residovat/ V Revise
rukopisů a poznámek - eventuálně
z toho, bude-li čas, nové věci -
aforisticky. VI Patrně Fritz VII 2
články o české otázce VIII A patrně
ještě něco zcela nového. Myslit na
to, - ale tohle by už stačilo. -
A předmluva a krátký, eklatantní
epilog.

11. 4. /Bílá Sobota/ Od včera
konečně největší přísnost! Fiat!
Velmi dobré úspěchy; ač dnes únava
ohromná. Hlavní? stále: vítězit jen!
vše ostatní jen podrobn. Dnes v pod-
večer, jako asi před 12 roky, na
Albertově Krásné, skoro horké poča-
sí; a mrazení. -

Teď o Vltavě Chal. - a o něm. Vše
nejstručnější, nejhutn., nejlepid.!
- : I 1 Poesie /subtil. analysovat
kouzlo - filosoficky... 2./ Básně;
o Chal. mnohosti - i básník 3./ In-
strukt: v oboru Vltevny - příroved.,
politickém 4. Děsné prolnutí látky
5. Krásná synth. umění, vědy, filos.
A. j. a. j. II CH. vůbec. To příš-
tě -

14.4. Velkonoce, zcela bez peněz, alkoh. minim.: 4 dny už to -
teď jde na pátý průměrně pět piv a
1/9 rumu. Trpěno, bojováno, vítě-
zeno. Počasí krásné, denně celá
odpol. výlety do přírody i do Prahy.
Teď - jen vytrvat, nepřepínat -
chytře vše! Rozhodná bitva! - -

Quid scribendum? - Vhodná, -
ostrá ale nezávadná THEMATA! První
podmínka! - Je-li thema nezávadné,
možno si velmi mnoho dovolit;
není-li, - téměř nic. Nemá smysl o
tom dále grýblovat, jen ta themata.

4.V. Proposita dost dobře zachováána; až - z části - na hlavní punkt. Ale ZÍTRĚK M U S Í znamenat, více než loni, velký obrat! Vše k tomu cíli! Zde hlavní meditace! - Co dělat? - :

1/ Pro /zítra/ probuzení - bráti to přísně - vstát - a aspoň 5 minut - to nejvyšší. Pak odpočinek. Ne déle než hodinu. X z 30 procent omezit. Pak vstát - nejvyšší - dispo-
sice /škrtnuto slovo rozk, / - rozhodnutí - rozkazy! /í snění ovšem/
Pak zas odpočinek - a ostatní ponechat zítřejším dispo-
sicím. Ale odpoledne - jistě - práce doma /skřín/
A před 6. hod. - slavnostní chvíle...
A alk buď žádný nebo velmi málo - a tout prix!

2/ Po té - alk. dlouho na minimum. Příroda víc než hospoda.

3 Malé práce s co /...../ energií

4 Rozhodnutí /Plán/ jak ... s

lidmi, s mou situací vůbec. -
Zde - už teď - /Psaní účelné..../
A nejvíce styku - a účelnost
/...../ Podmínky /Stálá prak-
tic energie/ Myslit o všech možnos-
tech

5. /...../ Psát!

6An. val.

7

8./ De vi cogitare saepe et saepe.

9. Vera cognitio, kde jen možno
teď

10. Nade vším ovšem - S.

/Od bodu 3. až do bodu 10. velmi
špatně čitelně, zcela nečitelná
místa vytečkována./

/Torso zápisu, u kterého
chybí předešlý list/

hodnutí. Držet se jen V. Aet.! Snad
po několika dnech bude její subspe-
cies:

Co nejv. en praktikovatelná. Teď
jen velmi radikálně praktikovat V.
Aet.! Vše ostatní - jen jednotlivos-
ti...

Hlavním zůstává A1!

11.4. /Bílá Sob./ Vše mé prakt.
filosofické se nádherně daří, vždy
vlastně, jen s energií a napětím
Všechno - celkem dobré

2./6. Od 29. 5. konečně rozkázán velký obrat! A jde to dobře. Nové procedury. Stav vnitřní i zevní příznivý. Ku předu!

/Volný list, vytržený
z tohoto zápisníku/

2.6.25 Hl a v n í ž i v o t -
n í b o d y n ě k t e r é ,
s n i m i ž d o s u d n e v y -
ú č t o v á n o

/Důležité, je to teď poslední nový
bod mého programu/

Jak vyvolat rychle a jistě lepší
náladu?

"Signum"

Fisiognomie

Skutečné docházení cíle. Tajemství
úspěchu.

Jak zvítězit nad alkoh.?

Jaký má být stil?

/Další volný list, vytržený
z tohoto zápisníku/

Nepracuj! je první příkaz pro velké lidi!

Smutek je hudba utrpení, diktovaná
puhem sebezachovni, jako šílenství
a j. /Co? slibné/

Obyčejný člověk zná vyjímečně
vyšší stavy; ale to je jeho proprieta,
že hledí na ně, sotva chvíle jejich
přešla, jako na cizí sobě element
zapomenout - a daří se mu to. Vskutku
velký sestává skoro z nich, a to je
jeho proprieta, že hledí na vyjímečné
nízké stavy zapomenout: nepatří do
jeho domácnosti. Ale přehání to někdy,
- a může si tím podtrhnout půdu pod
nohama? ta je konečně u "člověka"
pořád bláto a hnůj.

/Na jedné straně zápisníku
čteme tuto poznámku o útratě: /

P. Pučalka 4./12. 25	
8 piv	10.40
3 plzeňské	6. - ?
1 sodovka	1
4 chleby	1
1/4 rumu	6
1 pivo	1,30
1/4 rumu	6
3 piva	4 20
1 chléb	30
1/4 rumu	6
2 piva	2 60
2 piva	2 60
1/4 rumu	6
3 piva	3 90

Stránky z Klímova deníku, které tu vydáváme, zachycují nejen jeho boje myšlenkové, ale i boje lidské. Obsahem jejich je především boj vnitřní - leč nikoli již boj o docílení jasna myšlenkového - v tomto směru bylo vítězství již za Klímou a nyní mu šlo již jen o udržení resp. o udržování jeho výsledků. "Boží praxe", jak ji známe z jeho filosofických listů i z tištěných již prací, je tu již hotovým předmětem filosofovy praxe životní - oč šlo v tomto období Klímova života především, byly boje s jinými "démony", krušícími jej jako člověka: kromě úsilí vpravit se do "občanského" běhu života a úsilí o dosažení zdraví tělesného jsme tu svědky zoufalého Klímova boje s démonem, který jej sužoval ze všech nejvíce: s démonem alkoholu. "Být versus se ipsissimum co nejro-
zumněji co nejprísnějším, - dbát

zdraví obojího druhu" je ovšem "parole", odporující postoji, který filosof zaujímá k těmto věcem - i k alkoholu - ve svém, právě námi vydaném "vlastním životopisu". I parole "Činnost, činnost!" i "Největší energie!" se zdají být v rozporu s ideologií ctitele Bedřicha Velikého a Napoleona: muž, který psal vzrušující stránky tohoto zápisníku, člověk, který povýšil vůli na mocnost metafysickou, ale zároveň i muž, který trpěl svými vnitřními démony, jež ve svých očích časem proměňoval ve své dobré duchy /viz na příklad, co píše ve svém životopise o alkoholu/, stojí tu před námi ve své lidskosti nahý, ale s nimbem duchovního hrdiny a jasným úsilím přímo světeckého. Ty řady zkratek a očíslovaných denních programů, které tu před námi defilují, jsou znamením jistě nemalých duševních strastí a křečí, jež však právě tím, že jejich posledním smyslem bylo

dosažení vítězství vnitřního - "Boží praxe", "Victoriae aeternae" - , tím, že to byly záznamy extatikovy, dostávají zcela jinou perspektivu a zcela jiný smysl, než aby byly jen dokumenty běžného utrpení a běžného usilování. A tak jsou i ty poznámky o penězích, utrácených více za rum a pivo než za jídlo či dokonce za "hodnoty vyšší", jak by řekl filistr, nikoli dokumenty o neutěšeném životě "prokletého básníka", nýbrž margináliemi, psanými na okraj vysokého duchovního zápasu.

"Nová kniha", o které je v těchto denících řeč, je "Vteřina a věčnost", vydaná v roce 1927. Klímova potřeba, znamenat si i věci, o kterých či podobných my toliko přemýšlíme, zanechala nám tu tedy dokument literárně historický i literárně psychologický.

Tento deník byl psán do jednoduchého trhacího bloku asi o 60 listech osmerkového formátu. Dochoval se bez desek, je propocený a ušpiněný, jak

byl nošen v kapse. Většina listů je prázdná a hlavní část zápisků je napsána na šesti posledních listech a dvou volných stranách. Poslední stránka je - všecko je psáno částečně obyčejnou a částečně inkoustovou tužkou - rozmazaná a nečitelná.

V Klímových zápiscích nacházíme často poznámky o útratě a stavu jeho pokladny s výslovným vytčením, do kdy má s peněží vystačit, na příklad:

1 pivo	1 30
1 houska	0 30
1 pivo	<u>1 30</u>
	2 90,

nebo: do 12/12 69 K. Takový obšírnější "účet" otiskují na konci deníku - ovšem ne pro sensaci hlupákům, nýbrž jako doklad, který osvětlí tragický boj myslitelův s knutou alkoholu a - snad jeho prohru v něm. Asi za dva roky, dne 4. ledna 1928 přichází Klíma do Vinohradské nemocnice, kde umírá dne 19. dubna 1928 na tuberculosis pulmonum destructiva.

B. Pr. Boží praxe. Těmito slovy označuje Klíma duchovní aktivitu shrnutelnou v jinde jím prohesená slova: "Bytí bohem už v tomto animálním životě", nebo "Victoria Aeterna" nebo "Deoessence". V "Boží praxi" nutno spatřovat vrchol myslitelského díla a úsilí Klímova. 3. 1. 1916 psal o tom Klíma O. Březinovi: "Byl jsem nucen formulovat si věc nějak: absolutně komandující Vůle; ustavičný pocit své absolutnosti; souverainní síla, Boží Síla - - Možno označit ji i tak: snaha, ovládat vskutku: jen č i s t o u vůlí a rozumem celou svou mysl; - "ale tuto sebeovládací snahu mají přemnozí", - namítne se; dobře, ale u nich je pouze speciálním případem jejich instinktivního života? vůle jejich, jsouc zdravě jen součástí jejich instinktů, zcela v jejich proudu, zasáhne jen tu a tam v ně, modifikující jen, kormidlu-

jíc, brzdíc; u mne se však "čistá" vůle od samospasitelné instinktivity zcela odervala a chce ji ovládat bezpodmínečně. - Snad byla tendence tato původně jen všem společnou snahou po jistotě, cíli, pevném rotačním bodě; já však cítil jsem příliš živě, že skutečné dosažení jistoty a pevnosti provázeno je nutně pocitem své nepodmíněnosti, dovršenosti, - touto efflorescencí světa, Božím stavem, "Sebeobjetím". Treiben - jinde praví Klíma "sviní trajbování" - běžná shánka životní. S.j.v. - Svět jako vědomí a nic, první kniha Klímova, vydaná 1904, po druhé 1928. Zahr. Epik. - časopis Zahrada Epikurova. Chal., Fiedler - Dr. E. Chalupný, A. Fidler, přátelé Klímovi /An.val. - Animus valet. S - pravděpodobně zkratka hesla Signum. Při svém "praktikování" filosofie používal Klíma určitých "parolí", jimiž si vyvolával žádoucí duchovní

stavy. 2. 2. 1922 psal Klíma jednomu z přátel o své "praxi": Soustředí se v jednom slově, vyjadřujícím myšlenku myšlenek, stav stavů: Jsem N a p r o s t ý = to, čemu se říká Bůh, t.j. superlativ všech superlativů; nenysslitelné člověku v celém dosahu a rozsahu, ale velmi značně tušitelné; scházejí slova: Nejvyšší, Největší, Nejlepší, Nejzářnější - všechno nic proti tomu Tušení..." A o tomto "jednom slově" čteme v témže dopisu: "Ono slovo nesmí být žádné běžné lidské; jinak - otrava! Nazveme si je zde, namátkou, třeba Vigodasi /zkratka V/. Vše v něm obsaženo: "netoliko", co patří k filosofické praxi, ale vůbec V š e. V. je mikrokosmos. Kdo by dovedl stále si vyslovovat a spojovat s ním intenzivní ideu, nepotřeboval bynic víc: byl by stále, pokud u člověka tak možno, Bohem - třeba ovšem Deus minoris gentis. Je to prozatím nemožno. Nutno tomuto Slovu

bližším systémem napomáhat."

V. Aet., Victoria aeterna. Klíma píše v dopisu témuž adresátu z konce roku 1916: "Vše přemáhající síla", Victoria Aeterna /totéž vlastně, co Boží Vůle; Boží Všemoc, místo těchto technologicky páchnoucích slov užívám raději termínu V. Aet.; je to krátce můj nejmilejší název pro Boha/ v n e j r y z e j š í m stavu zahrnuje v sobě absolutní vítězení všude v každém smyslu /vedle toho ovšem i a b s o l u t n í podléhání - viz passus o křeči světla./"

Dřevoryt a linoryt Jana Konůpka.
Vytiskl a vydal Jaroslav Pícka
v Praze roku 1937 stojedenáct
výtisků, z nich polovinu na
holandském japonsku.

FILOSOFIE ABSOLUTNA
HOSPODA
A MÝTUS OSOBNOSTI

Zápisník Ladislava Klímy vydal už Jaroslav Pícka v Praze roku 1937. Z původního nákladu pouhých 111 kusů nezbylo asi mnoho výtisků. Vzhledem k tomu, že zájem o dílo českého filosofa značně vzrostl, byl pořízen tento opis.

Klíma nebyl ctitelem konvencí, své pohrdání dával vždy skandálně najevo. Nedá se proto ani očekávat, že by se jeho Zápisník podobal úhledné knížce. Tajný deníček, zápisníček dekadentního literáta to rozhodně není. Po zlaté ořízce ani stopy. Klímův nezávislý způsob života výrazně poznamenal i vzhled filosofického manuskriptu. Své poznámky si Klíma zapisoval do obyčejného asi šedesátistránkového trhacího bloku osmerko-

vého formátu. Dochoval se bez desek, a to ušpiněný a propocený, jak byl nošen v kapse. Většina listů je prázdná, hlavní část zápisků je napsána až na šesti posledních listech a dvou volných stranách. Poslední stránka, psaná částečně inkoustovou tužkou, je dokonce rozmazaná a nečitelná.

Klímovy poznámky v Zápísníku jsou sice částečně datované, ale o deník v obvyklém smyslu se nejedná. Stenografická forma připomíná spíše marginálie, jakési osobní komentáře na okraji vnitřního duchovního zápasu. Už od začátku je zřejmé, že bytí je zásadní paradox, svár protikladů. Tak jako absolutní Idea věčně přemáhá Banalitu, tak filosof Klíma zoufale bojuje s destilovaným živlem, totiž alkoholem.

Takových autentických dokladů nemá česká filosofie mnoho. Klímův Zápísník je vlastně výjimkou. Povětšinou je české myšlení těžkopádně

vážné, pro filosofujícího moralistu je hospoda nevhodným místem kontemplace. Ale cožpak se v Čechách filosofuje někde jinde než v hospodě? Kde jinde se vedou tak vznešené disputace o smyslu veškerého bytí? Už proto zasluhuje Klímův Zápisník náležitou intelektuální pozornost.

Dokonce i Klímův alkoholismus se nedá odbyt jako pouhé ožralství. Dnes, díky Bachelardově psychoanalýze, víme už lecos o o utajeném komplexu ohně, kterým trpěli například Poe a Hoffmann. "Les combustions spontanées", tedy jev spontánního spalování se nepochybně vztahuje i na Klímu.

Dějiny filosofie nám poskytují mnoho příkladů... Jedno takové srovnání se přímo nabízí. Klíma je moderní Empedokles, je to filosof, který se vrhá do jícnu sopky. Stará řecká legenda vypráví, že Empedokles chtěl zmizet beze stop, aby se lidé domnívali, že odešel jako bůh. Skok do

Etny měl potvrdit jeho Božství. Ale o co jiného jde Klímovi? Vždyť i on touží stát se bohem, plně soběstačnou existencí. Empedokla bohužel prozradil střevíc, který vyvrhla sopka zpět - mystifikace se nepodařila. I Klímu prozrazují maličkosti, třeba účtenka za pivo a rum. Božská extáze, ten nadlidský skok do absolutna, se nepovedl, ale legenda, která se zrodila z kocoviny, zůstala a žije.

Klíмова filosofie není učením, systémem, školou, ale gestem svobodného ducha. Cesta, kterou si Klíma zvolil, je srázná a pro život se příliš nehodí. Je to ostatně jeho cesta, jeho cesta do záhuby a nikdo ji sledovat nemusí. To, co je autentické, se nedá opakovat. Proto jsou doslovní vykladači jeho díla tak směšní, nechápou jeho pravou roli. Klíma je titanskou a tragicky osamělou postavou české filosofie. Takový už zůstane a nemá smysl na věci něco

měnit. Klímovy myšlenky se nedají dále rozvíjet, Klíma sám je dovedl do svého zničujícího konce: Svět je vědomí a nic. To, co zůstává je legenda, poselství ohně a duchovního světla.

Jenom absolutní negace myšlenky je nezcizitelný fakt. Klíma se demonstrativně vrhá do sopky, ale sopka vyhazuje jeho existenci zpět do banální reality. Nezapomeňme, že bytí je paradox, podivný žert bezohledně komandující vůle. Absurdní demiurg tvoří, aby popíral své dílo. Klíma je sopka, která se rozhodla samu sebe zasypat, zahltit se vlastní lávou.

Velké a silné osobnosti si vytvářejí mýty - někteří ještě za živa, jiní až po smrti. Klíma patří k těm prvním. Celý jeho život byl mýtus, božská legenda o výlučnosti vlastního já. S klidem můžeme Klímovy hospodské poznámky označit za "filosofické zlomky".

Zápis je těžko čitelný, ale tak to s legendami bývá. Není naším úkolem dokazovat pravdu, něco vysvětlovat, rozebírat poselství. Mystifikace patří k povaze legendy a legenda je tu především proto, aby se předávala dál.

Josef Kroutvor

Doslov k opisu "Záznamů extati-
kových" nazvaných "Zápisník

Ladislava Klímy"

s obálkou A. Sládka, datovanou

1980